

Zápis z rokovania

Pracovnej skupiny pre oblasť Zamestnanosti, Aktívnej politiky trhu práce, Záruky pre mladých a Sociálnej ekonomiky

Termín rokovania: **18.5.2021** formou online platformy MS TEAMS

Počet zúčastnených členov: **19** z celkového počtu 21 (jedna inštitúcia nenominovala svojho zástupcu)

Katarína Lanáková (MPSVR SR - SP) otvorila úvodné rokovanie pracovnej skupiny a stručne predstavila jej zámer činnosti a úlohy v súlade so Štatútom a rokovacím poriadkom pracovnej skupiny. Uviedla hlavný bod diskusie **Návrh strategických priorít rozvoja zamestnanosti SR s výhľadom do roku 2030**, ktorý predstavuje jeden z kľúčových strategických rámcov pre oblasť aktívnej politiky trhu práce a je neoddeliteľnou súčasťou Národného strategického rámca aktívnej politiky trhu práce v rámci nového programového obdobia, ktorý reaguje na vybrané dokumenty EÚ: Odporúčania EK týkajúce sa účinnej podpory zamestnanosti po kríze spôsobenej ochorením Covid-19, Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv. Na národnej úrovni reaguje na Programové vyhlásenie vlády na roky 2020-2024, Národnú stratégiu zamestnanosti SR do roku 2020, Stratégiu hospodárskej politiky SR do roku 2030, Akčný plán inteligentného priemyslu SR a čiastočne na Plán obnovy a odolnosti. Za rezort MPSVR SR skonštatovala, že vyvinuli maximálne úsilie na zlepšenie situácie spôsobenej pandemiou prostredníctvom projektov Prvá pomoc a Kurzarbeit, ktorý by mal byť stálym a pasívnym nástrojom politiky trhu práce.

Boris Sloboda (MPSVR SR – SF EÚ) doplnil, že vznik pracovnej skupiny podnietili negociácie so zástupcami EK k základným podmienkam, ktoré v novom programovom období nahrádzajú ex-ante kondicionality. MPSVR SR je v oblasti zamestnanosti gestorom splnenia základnej tematickej podmienky *Národný strategický rámec aktívnej politiky trhu práce* a dodal, že povinnosťou je zabezpečiť plnenie základných podmienok počas celého programového obdobia 2021-2027.

Viliam Michalovič (MPSVR SR – SF EÚ) povedal, že z pohľadu základných podmienok je dôležité zadefinovanie strategických cieľov, dôraz sa však kladie na strategické dokumenty, ktoré budú prijaté pre jednotlivé oblasti tak, aby splnili základné tematické podmienky. Pre programovanie je nevyhnutné stanovenie cieľov vo forme konkrétnych, jasných a merateľných cieľov.

Návrh strategických priorít rozvoja zamestnanosti SR s výhľadom do roku 2030

Mária Príkopská (MPSVR SR – SP) predstavila kľúčové výzvy a strategické priority dokumentu, ktorý je rozdelený na 8 častí a obsahuje 40 výziev a 51 priorít. Výzvy aj priority sú naprieč kompetenciami jednotlivých rezortov. Strategický rámec by mal smerovať do roku 2030 tak, aby sa naplnil Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv v ktorom sú uvedené hodnoty pre EÚ na úrovni 78% zamestnanosti. Pripravuje sa novela zákona o službách zamestnanosti, ktorá bude formátovaná v prospech integrácie občanov so zdravotným postihnutím na trh práce. Členov pracovnej skupiny požiadala o spoluprácu v rámci prioritizácie jednotlivých výziev a určenie priorít pre rozvoj zamestnanosti a dodala, že na základe podnetov bude dokument aktualizovaný.

Diskusia

Boris Sloboda (MPSVR SR – SF EÚ) skonštatoval, že v rámci výziev a priorít je popísaná celá škála potrieb, ktoré sú pre Slovensko nevyhnutné, potrebné je prioritizovať tie najdôležitejšie a najväčšie. Z hľadiska programovania nového obdobia sa veľká časť výziev a priorít pripravuje do prioritnej osi cielenej na podporu zamestnanosti na trhu práce a dodal, že okrem priorít EK budú brať do úvahy aj výstupy pracovnej skupiny. Cieľom diskusie je určiť, na ktoré priority je potrebné reagovať čo najskôr. Na záver zdôraznil, že priorita v súčasnej situácii nemusí byť prioritou z hľadiska strednodobých cieľov v rozmedzí 3-5 rokov, čiže víta trvanie pracovnej skupiny počas celého obdobia implementácie nového programového obdobia.

Peter Molnár (RÚZ) strategický dokument zhodnotil pozitívne. Zdôraznil potrebu zamerať sa na finančné zabezpečenie činnosti Aliancie sektorových rád a sektorových rád ako nástroj štátu a zamestnávateľov na ovplyvňovanie trhu práce z hľadiska zamerania a cielenia jednotlivých opatrení. Za najdôležitejšie témy označil **celoživotné vzdelávanie**, ktoré súvisí s činnosťou Aliancie sektorových rád. Zaujímal sa, kto bude zodpovedný za vytvorenie koncepcie a stratégie celoživotného vzdelávania, čo je dlhodobý problém MPSVR SR a MŠVVŠ SR. Priestor v novom programovom období vidí v **oblasti rekvalifikácií**, pretože SR sa nachádza na chvoste EÚ. S negatívnym demografickým vývojom súvisí aj **problematika udržania ľudí v zamestnaní a digitálne zručnosti**, ako príklad na urýchlenie prechodu pracovníkov na Priemysel 4.0 uviedol certifikáty digitálnych zručností.

Elena Kopcová (SÚPZ) k obsahovému členeniu navrhla usporiadať logickú návaznosť výzva, strategická priorita (stratégia) a návrh konkrétneho opatrenia. Za najdôležitejšie výzvy označila **rastúcu nezamestnanosť**, vrátane **znevýhodnených UoZ, ktorý potrebujú špecifický prístup, nízke platové ohodnotenie v oblastiach ako zdravotníctvo, školstvo a sociálne veci, krach malých a stredných podnikov v dôsledku pandémie** a s tým spojený **nárast šedej ekonomiky, zmenu pracovných podmienok po pandémii, potrebu nových technológií, povolání, digitalizáciu, podpora duálneho vzdelávania a celoživotného vzdelávania** v trojsystéme MŠVVŠ SR, MPSVR SR a zamestnávateľa a podnikateľa. Odporučila konkrétne opatrenia pre splnenie dôležitých priorít (financovanie APZ (§58 zákona 5/2004 Z.z, agentúra podporovaného zamestnávania); financovanie rekvalifikácií a personálu v sociálnej oblasti; v oblasti sociálneho podnikania - investičná podpora, VO, servisné poukážky; podpora duálneho vzdelávania a rozbehu SME). Na rezortnej úrovni MPSVR odporučila stanoviť ciele s merateľnými hodnotami a zabezpečiť synergie s ostatnými stratégiami (napr. stratégia integrácie Rómov po roku 2020, Stratégia celoživotného vzdelávania na roky 2021-2030, atď.)

Paulína Pokorná (APZ)¹ skonštatovala, že trh práce má už v súčasnosti problémy na ktoré je potrebné reagovať. Z hľadiska strednodobých cieľov v rozmedzí 3-5 rokov je potrebné zamerať sa na **oblasť rekvalifikácií a celoživotného vzdelávania**. Trh práce sa snaží reagovať na inovačný a technologický vývoj. Podotkla, že v rámci budúcich strategických materiálov je dôležité **rozvíjať nové inovácie, ktoré by zvýšili vzdelanosť a technologický pokrok**. V časti 5 navrhla zúženie priorít a ich rozdelenie do skupín podľa závažnosti, kritickosti a rýchlosti ich realizácie; v časti 4 a 5 odporučila vyselektovať návrhy a priority do oblastí z dôvodu lepšej

---

¹ APZ dňa 21.5.2021 doručila návrh na doplnenie podkladového materiálu „Strategické priority rozvoja zamestnanosti v SR s výhľadom do roku 2030“ vo forme konkrétneho doplnenia textácie v časti 3, 4 a 5.

prehľadnosti materiálu. Zdôraznila potrebu celoživotného vzdelávania, pretože v tejto oblasti SR dlhodobo zaostáva. Navrhla **posilniť rekvalifikáciu na úrovni zamestnancov** prostredníctvom projektov, ktoré by realizovali vzdelávanie na úrovni podnikov, tento nástroj by mohol účinne predchádzať prepúšťaniu zamestnancov a v súvislosti s transformáciou pracovných miest v dôsledku priemyslu 4.0 by zamestnanci zostali v pracovnom pomere. Zároveň odporučila **opatrenia APTP podporiť rôznymi informačnými kampaňami**.

František Priesol (MŠVVŠ SR) uviedol, že rezort školstva pripravuje Stratégiu celoživotného vzdelávania na roky 2021-2030 zameranú na 3 tematické oblasti: oblasť rekvalifikácií, základné zručnosti občianskeho vzdelávania a nadrezortný charakter v oblasti CŽV. Plánované sú rokovania a konzultácie so zamestnávateľmi a ďalšími sociálnymi partnermi, následne by mal byť prijatý Zákon o celoživotnom vzdelávaní s predpokladaným termínom predloženia na rokovanie vlády SR na konci roka 2021. V oblasti počiatočného vzdelávania z hľadiska digitalizácie zdôraznil kľúčové kompetencie, podporu odborného vzdelávania, duálne vzdelávanie podľa potrieb zamestnávateľa, druhošancové vzdelávanie a podporu vzdelávania v pracovných podmienkach. Z hľadiska vývoja na trhu práce hovoril o optimalizácii štúdiijných odborov, plánu výkonov škôl v súlade s očakávaným vývojom na trhu práce v horizonte 3-5 rokov.

Katarína Sýkorová (Ekonomická fakulta UMB BB) navrhla zredukovať priority v strategickom dokumente, pretože niektoré témy sú rovnaké alebo sa opakujú. Stotožnila sa s výzvami, ktoré reagujú na trendy digitalizácie a Priemysel 4.0. Zdôraznila skupiny na trhu práce napr. DNO, MRK alebo iné komunity, ktoré vytvárajú hladové doliny. Apelovala na dlhodobé riešenia, pretože pozitívne efekty práce so spomínanou cieľovou skupinou sa prejavujú po určitom čase. V súvislosti s **negatívnym demografickým vývojom** upozornila na **potrebu riešenia nedostatkových a nízko ohodnotených povolání najmä v sociálnej oblasti** (migrácia opatrovateliek). Pandemická situácia zvýraznila problémy v zdravotníctve a za tiež zdôraznila potrebu pracovať s učiteľmi, aby boli pripravení reagovať flexibilne.

Katarína Čavojská (RmS) zdôraznila cieľovú skupinu mladých ľudí, ktorí boli výrazne ovplyvnení pandemickou situáciou. Nástup mladých ľudí na trh práce bude komplikovaný, pokiaľ sa nebude riešiť aktuálna situácia tejto cieľovej skupiny. Ako ďalšie priority uviedla **druhošancové vzdelávanie** v súvislosti s problémom predčasného ukončenia školskej dochádzky, **odliv mozgov** (brain drain), **digitálnu gramotnosť a flexibilitu pracovnej sily** z perspektívy mladých ľudí ako budúcej generácie na trhu práce. Z krátkodobých opatrení spomenula individuálnu podporu zameranú na sociálne a komunikačné zručnosti, ktoré boli z dôvodu sociálnej izolácie v dôsledku pandémie ovplyvnené a pre uplatnenie na trhu práce sú nevyhnutné.

Monika Jankechová (MZ SR) hovorila o nedostatku personálu v zdravotníctve, ktorý zvýraznila aj pandemická situácia. Systém vzdelávania v zdravotníckej oblasti funguje na princípe striktnnej regulácie v súlade so smernicami EK a EP. Za rezort zdravotníctva označila za výzvu **cieľové skupiny ako DNO, osoby s nízkym vzdelávaním a osoby so ZP, ktoré by mohli vykonávať podporné činnosti pri starostlivosti o chorých ľudí a pacientov**. Ďalej zdôraznila **duálne vzdelávanie, modulové vzdelávanie a uznávanie vzdelávania z okolitých krajín**. Skonštatovala, že východiskový dokument, ktorý je predmetom diskusie ponúka celú radu prioritizácií, ktoré sú pre MZ SR užitočné.

Mária Príkopská (MPSVR SR - SP) poďakovala za podnety a skonštatovala, že cez súpis priorít, ktoré budú financované z prostriedkov ESF+ sa nastaví rámec politik s výhľadom do roku 2030. Je nevyhnutné stanoviť priority podpory, ktoré budú financované na celoštátnej úrovni a od nich sa budú odvíjať ďalšie regionálne politiky. Členov pracovnej skupiny požiadala o dodatočné pripomienkovanie predloženého dokumentu v termíne najneskôr do 21.5.2021. K podnetom, ktoré sa týkali cieľovej skupiny mladých ľudí dodala, že sa pripravuje dokument Národný plán na posilnenie Záruky pre mladých a spolu s Akčným plánom na posilnenie integrácie DN na trh práce bude predmetom ďalšieho rokovania pracovnej skupiny.

Boris Sloboda (MPSVR SR – SF EÚ) k sektorovým radám doplnil, že na zabezpečení ich financovania sa pracuje a samotný projekt Sektorovo riadené inovácie prebieha podľa harmonogramu.

Ján Vachalec (ÚSVRK) skonštatoval, že v predloženej dokumente chýba monitorovanie a mapovanie potrieb reintegrácie po koronakríze. Navrhol **stanovenie nových metód opätovného zaradenia sa na trh práce po strate zamestnania v dôsledku pandémie. Duálne vzdelávania** vníma ako dobrý nástroj pre opätovné zaradenie študentov do procesu vzdelávania a môže byť prínosom pre výchovu budúcej generácie a jednoduchšie uplatnenie sa na trhu práce. Taktiež zdôraznil **sociálne poradenstvo pre DN** ako nástroj na odstránenie prekážok brániacich zamestnaniu (dlhy, bývanie, dochádzanie, psychologická pomoc v dôsledku vplyvov pandémie).

Katarína Lanáková (MPSVR SR - SP) poďakovala členom pracovnej skupiny za účasť a konštruktívnu diskusiu.

Najčastejšie navrhnuté priority:

Digitálne zručnosti; Celoživotné vzdelávanie; Duálne vzdelávanie; Druhošancové vzdelávanie; Nedostatkové povolania a nízke platové ohodnotenie; Rekvalifikácie, udržanie pracovných miest v nadväznosti na Priemysel 4.0; Dôsledky pandémie

Dodatočné pripomienky doručené emailom

Marta Hašková (KOZ SR) zhodnotila, že strategický materiál obsahovo reflektuje na dlhodobé výzvy a priority trhu práce, ktoré korešpondujú s dlhodobou prezentovanými požiadavkami KOZ SR. **Navrhla logicky usporiadať výzvy do tematických celkov** a následne definovať priority, ktoré budú reflektovať výzvy. Niektoré body nie sú výzvami, ale skôr konštatovaním stavu alebo opatrenie. Uviedla, že s jednotlivými bodmi v dokumente sa stotožňujú a sú identifikované správne. Pre lepšiu prehľadnosť **navrhujú usporiadať uvedeníých 40 bodov do 5 ucelených celkov: Pandémia a jej dopady; Zelená a digitálna transformácia – alternatívne dopady priemyslu 4.0, budúce štrukturálne zmeny v ekonomike (tie čo nastali, nastanú, ale sú aj vyžadované); Zlepšenie služieb zamestnanosti; Vzdelávanie pre potreby trhu práce; Znevýhodnení uchádzači na trhu práce.** Vzhľadom na požiadavku prioritizácie výziev skonštatovala, že všetky uvedené výzvy sú naliehavé a nevyhnutné na rýchle riešenie. Pre KOZ SR je najaktuálnejšia výzva **vysporiadanie sa s dopadmi pandémie.** Za vysoko aktuálne výzvy ďalej považujú **zmenu priemyslu a práce, digitálne technológie a automatizáciu.** V tejto súvislosti zdôraznila potrebu vytvorenia legislatívneho rámca, ktorý bude reflektovať uvedené

zmeny. Zároveň dopady pandémie a priemysel 4.0 vytvárajú tlak na zmeny vo vzdelávaní a poskytovaní služieb zamestnanosti.

V Bratislave dňa 18.5.2021

Zapísal: Mgr. Zuzana Almaská

V Bratislave, dňa: 1.6.2021

Podpis: v.r.

Schválila: Katarína Lanáková – predsedníčka pracovnej skupiny

V Bratislave, dňa: 10.6.2021

Podpis: v.r.